

EEN REACTIE OP: CHATGEVAAR(?)

CASUS SIMON

(Uit: *Onderzoek & Praktijk*, 4 (2), najaar 2006, blz. 42 en 43)

*Susan Plaizier en Monique Peters*⁹

Inleiding

Het internet biedt geweldige mogelijkheden voor bijvoorbeeld het onderwijs en orthopedagogische instellingen. Hulpbronnen voor groepsleiders, leerkrachten en leerlingen, educatieve programma's en ontspanning etc.. Jongeren zijn vaak enthousiaste gebruikers. Echter, zoals geldt voor de meeste spannende activiteiten: aan het gebruik van internet zijn risico's verbonden. Dit schrijven kan helpen om vervelende internetervaringen te voorkomen.

Uitgangspunten

Op het internet bestaat de mogelijkheid dat een jongere op iets kind-onvriendelijks, hatelijks, gewelddadigs, of seksueels stuit, waarvan je als volwassene niet wilt dat een jongere daaraan blootgesteld wordt. In het dagelijks leven leer je jongeren gevaarlijke en vervelende situaties te voorkomen of uit de weg te gaan. Datzelfde zou eigenlijk moeten gelden voor het internet. Leren werken met het internet is te vergelijken met het leren van een sociale vaardigheid: het is even wennen om op een nieuwe manier informatie te verzamelen, mensen te leren kennen en met hen om te gaan. Het is soms moeilijk, maar het valt te leren.

Wat in elk geval belangrijk is, is dat je als volwassene (groepsleider, ouder) betrokken bent bij wat de jongere op het internet, tijdens het surfen, mailen of chatten doet, en dat wat er op het internet gebeurt bespreekbaar is. Om dit zo optimaal te laten verlopen kan er op de leefgroep met de jongeren bijvoorbeeld onderstaande regels afgesproken worden.

We hebben geen beperkende filters op onze computers. Er is in de afgelopen jaren nogal wat gediscussieerd over dit onderwerp. Deze software is niet geheel waterdicht. Wij zien het vooralsnog als beste oplossing om samen met de jongeren het internet te verkennen en ze te leren omgaan met vervelende dingen die ze op het internet tegen kunnen komen. Zo proberen we de kinderen van de goede kanten van het internet te laten profiteren en de risico's zo klein mogelijk te houden. Er is wel enige controle. De computers waarop gesurft kan worden staan in de leefgroep. Verder kunnen we achteraf zien wat er gedaan is op het internet.

Tips voor internet gebruik op de leefgroep

1. Gebruik het internet als gezamenlijke activiteit. Zet de computer indien mogelijk in de huiskamer i.p.v. de slaapkamer van de jongere
2. Zorg dat de computer of het internet niet gebruikt als elektronische kinderoppas
3. Moedig de jongere aan het te vertellen als hij/zij op internet iets vinden dat suggestief, obscene of bedreigend is. Of iets anders waardoor ze zich ongemakkelijk voelen

---

⁹ Susan Plaizier is groepsleidster en lid van de commissie seksualiteit bij Kwadrant regio Auriga. Monique Peters is psychomotorisch therapeut en aandachtsfunctionaris seksualiteit bij Kwadrant regio Emaus.

4. Geef de jongere niet meteen de schuld als het iets onzedelijks ontvangt of opent. Dit kan per ongeluk zijn gebeurd
5. Stel uzelf op de hoogte van de diensten en websites die de jongere gebruikt
6. Probeer de on-line vrienden van de jongere te leren kennen zoals men dat bij zijn/haar andere vrienden zou doen
7. Vertel de jongere dat hij/zij nooit persoonlijke informatie (naam, leeftijd, adres, telefoonnummer etc.) doorgeeft
8. Maak afspraken, “gouden regels”, en plak ze op de zijkant van de computer nadat ze zijn besproken met de jongere.

Belangrijke internet en e-mail-regels voor jongeren

Hieronder hebben wij geprobeerd een aantal regels samen te vatten die eventueel gebruikt kunnen worden door groepsleiding naar jongeren toe met als doel psycho-educatie. Mensen op internet zijn anoniem. Ook al heb je bijvoorbeeld een e-mail adres dan weet je nooit zeker met wie je te maken hebt, of wat ze willen. Daarom moet je als jongere een beetje oppassen en je altijd aan deze regels houden:

- Ik spreek met mijn groepsleider af wanneer en hoe lang ik op het internet mag of e-mailen en welke programma's ik mag gebruiken
- Ik vertel het mijn groepsleider meteen als ik informatie zie waardoor ik me niet prettig voel. Het is niet mijn schuld. De groepsleider kan nu meteen maatregelen nemen
- Ik zal nooit mijn persoonlijke informatie (naam, adres, telefoon) doorgeven op internet of in een e-mail zonder toestemming van de groepsleider
- Ik stuur nooit een foto of iets anders van mezelf over internet of met e-mail zonder toestemming van de groepsleider
- Ik spreek nooit af met iemand die ik via internet heb leren kennen of via e-mail zonder toestemming van mijn groepsleider
- Ik geloof niet zomaar alles wat ik on-line lees
- Op vragen om te “downloaden” is het antwoord in principe altijd nee. Bij twijfel vraag je het aan de groepsleider.

Advies

Ga over het computergebruik van de jongere in gesprek. Soms individueel, soms groepsgewijs. Dat hangt af van de situatie. Zorg ook altijd dat er toezicht is op het computergebruik van de jongere en ga in gesprek als er dingen gebeuren die niet kunnen. Vertrouw er niet zomaar op dat “het wel goed zal gaan”. Jongeren zijn nieuwsgierig! Handel dan ook naar dit advies en dit advies is drieledig, namelijk: *toezicht- gesprek-voorlichting*. Ook op plaatsen waar minder direct toezicht is, kan bijvoorbeeld een internetfilter helpen.

Nadere informatie

- De Kindertelefoon en het programma Digibewust
E-mail: landelijkbureau@kindertelefoon.nl
Website: [http://www.digibewust.nl/Safer Internet Day](http://www.digibewust.nl/Safer_Internet_Day)
- De volgende sites: www.mijnkindonline.nl en www.mijnleerlingonline.nl

Aanbevolen literatuur

Hoefnagel, M. (2004). *Chatten*. Uitgeverij Eenvoudig Communiceren.